

Yksityisteiden avustusperusteiden päivittäminen

Ympäristölautakunta 01.10.2026 § 25
301/02.05.01.02/2026

Julkinen

Valmistelija

Rakennustarkastaja Kallinen Jarmo

Asian tausta

Yksityistielain (560/2018) 84 §:n mukaan kunta päättää varoistaan yksityistien tienpitoon myönnettävistä avustuksista, avustuksen ehdoista ja käytön valvonnasta. Avustuksia voidaan myöntää lain 84 §:ssä ja 50 §:ssä säädetyt edellytykset täyttävälle järjestäytyneille tiekunnille, joiden tiedot ovat ajan tasalla yksityistierekisterissä sekä tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä.

Juuan kunnan hallintosäännön mukaan ympäristölautakunnan ratkaisultaan kuuluu yksityistieavustusten perusteista päättäminen. Yksittäiset avustushakemukset ratkaisee rakennustarkastaja voimassa olevien avustusperusteiden mukaisesti. Avustukset myönnetään vuosittain talousarvioon varatun määrärahan puitteissa.

Yksityisteiden avustusperusteita on tarkasteltu ympäristölautakunnassa viimeksi vuonna 2024. Avustusperusteiden päivittäminen on tarpeen, jotta kunnan myöntämä yksityistieavustus kohdistuisi aiempaa paremmin yksityisteiden kunnossapidosta aiheutuviin kustannuksiin. Päivityksen yhteydessä on tarkistettu avustuksen määräytymisperusteita sekä täsmennetty avustuksen hakemiseen ja myöntämiseen liittyviä ehtoja.

Keskeiset muutokset:

Tien asutun osan pituuden merkitys vähenee avustuksen laskennassa. Asutun osan pituudella on jatkossakin merkitystä avustuksen yleisten ehtojen täyttymisen sekä toteutuneiden kustannusten kohtuullisuuden arvioinnissa.

Kesä- ja talvikunnossapidon kustannukset huomioidaan avustuksen laskennassa 60 ja 40 prosentin painoarvoilla. Painoarvot perustuvat aiemmin käytössä olleiden maarakennuskustannusindeksiin sidottujen enimmäiskustannusten keskinäiseen suhteeseen sekä edeltävinä vuosina hakemuksilla ilmoitettuihin toteutuneisiin kunnossapitokustannuksiin.

Uudella laskentatavalla yksinkertaistetaan avustuksen määräytymistä verrattuna aiemmin käytössä olleeseen indeksiperustaiseen malliin. Samalla avustuksen laskentaperusteet ovat myös tiekuntien kannalta aiempaa selkeämmät ja avustuksen määrä paremmin ennakoitavissa. Käytössä olleiden kunnossapidon kilometrikohtaisten enimmäismäärien alkuperäistä tasoa ei ole pystytty selvittämään. Lisäksi indeksitarkistukset ovat nostaneet kilometrikohtaisia enimmäismääriä merkittävästi vuosien aikana, minkä vuoksi avustuksen laskentatavan uudistamista pidetään tarkoituksenmukaisena.

Hallintokustannusten vaikutusta avustuksen määrään rajataan siten, että avustuksen laskennassa hallintokustannuksista huomioidaan 5 %. Rajaus perustuu viimeisen neljän vuoden avustustietojen tarkasteluun, jonka perusteella hallintokustannusten osuus tiekunnille myönnetystä

avustuksesta on ollut pääosin tätä tasoa vastaava. Muutoksella vahvistetaan avustuksen kohdentumista tien kunnossapitoon samalla, kun tiekuntien hallinnosta aiheutuvilla välttämättömillä kustannuksilla säilyy edelleen rajallinen merkitys avustuksen määräytymisessä.

Avustusperusteissa määritellyille merkittävälle läpikulkuteille myönnettävä lisäprosentti yhtenäistetään 4 prosenttiin. Nykyiset lisäprosentit perustuvat vuonna 1996 tehtyyn päätökseen, jossa lisäprosentin suuruus on määräytynyt tiekohtaisen harkinnan perusteella. Teiden liikenteellinen merkitys ja liikennemäärät ovat voineet muuttua vuosikymmenten aikana, minkä vuoksi käytössä olleiden lisäprosenttien perusteita ei kaikilta osin voida enää pitää ajantasaisina. Yhtenäisellä lisäprosentilla ja avustusperusteissa selkeästi määritetyillä kriteereillä parannetaan tiekuntien tasapuolista kohtelua sekä vähennetään tien liikenteellisen merkityksen arviointiin ja lisäprosenttien määräytymiseen liittyvää tulkinnanvaraisuutta.

Lisäksi avustusperusteisiin on tehty vähäisempiä täsmennyksiä ja muutoksia. Muutokset ja täsmennykset koskevat muun muassa tilikauden määrittelyä, hakuajan vakiointia, sähköisen asioinnin ensisijaisuutta sekä avustusperusteiden sanamuotojen ja rakenteen selkeyttämistä.

Yksityisteiden kunnossapidon avustusperusteet ovat esityslistan liitteenä.

Esittelijä

Rakennustarkastaja Kallinen Jarmo

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta hyväksyy liitteenä olevat, päivitetyt Juuan kunnan yksityisteiden avustusperusteet esityksen mukaisesti.

Hyväksyttäessä uudet yksityisteiden avustusperusteet kumotaan aiemmin voimassa olleet avustusperusteet sekä vuoden 1996 yksityistiemestarin päätös siltä osin kuin siinä on määrätty läpikulkuteiden lisäprosentteista.

Päivitettyjä yksityistieavustusperusteita sovelletaan vuonna 2027 myönnettävistä, vuoden 2026 kunnossapitokustannuksiin kohdistuvista avustuksista alkaen.

Perustelut

Avustusperusteiden päivittäminen on tarkoituksenmukaista, jotta kunnan myöntämä avustus kohdistuu aiempaa paremmin yksityisteiden kunnossapitoon. Samalla avustuksen laskentatapaa yksinkertaistetaan, laskentaperusteita selkeytetään ja avustuksen määräytymisestä tehdään tiekuntien näkökulmasta aiempaa ennakoitavampaa.

Muutoksilla pyritään vähentämään avustuksen määräytymiseen liittyvää tulkinnanvaraisuutta sekä parantamaan tiekuntien tasapuolista kohtelua. Avustuksen tavoitteena on edistää haja-asutusalueiden saavutettavuutta ja asumisen edellytyksiä sekä tukea yksityisteiden säilymistä liikenneitävässä kunnossa ympäri vuoden. Hyväkuntoinen yksityistieverkosto tukee vakituisen asutuksen lisäksi elinkeinotoimintaa, vapaa-ajan asumista ja alueiden virkistyskäyttöä.

Sovellettavat säädökset

Yksityistielaki 560/2018 § 84

Juuan kunnan hallintosääntö 5. luku 4 §:n 3 momentin 3. kohta

Yksityistiemestarin päätös 1-197/96, 29.07.1996

Päätös

Hyväksyttiin.